

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 43. ANULU XV.

Telegraful ese de doue ori pe sepm
mană : joia și Dumineca. — Prename
ratinește se face în Sabiu la expeditură
foie pe afară la c. r. poste, cu bani
gata prin scrisori francate, adresate
către expeditura. Pretul prenumeratul
nei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a.
ur pe o jumătate de anu 3. fl. 50. Pen
a celelalte parti ale Transilvaniei si pen

tru provinciile din Monarchia pe unu anu
8 fl. era pe o jumătate de anu 4 fl. v. a.
Pentru princ. si tieri straine pe anu 12
pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platește pentru
între 1 ora cu 7. cr. sirulu, pentru
a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a
treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 28 Maiu (9 Iuniu) 1867.

Sabiu, 27 Maiu.

Din cauza festivităției incoronării Maj. Sele Imperatului că Rege apostolicu al Ungariei se celebră sub pontificarea Pre on. P. Protopopu și Directorul Seminariului gr. or. de aici I. Hannia, de mai multi preoți sănăta Liturgia, la care ocașune se cetă rugaciune din genunchi pentru indelungă și fericită sanetate a Majestăției Sele, chorul a contribuit mult la înfrumusețarea serbatorei executându forte bine tota Liturgia și în fine înmul imperatesc.

Eveneminte politice.

Sabiu 27 Maiu.

In dietă Ungariei siedintă din 2 Iuniu se asternu actele cele momentose recerute la incoronarea regilor Ungariei constatăre din diplomă inaugura, formulă de juramentu și legea despre abdicarea de tronu (vedi și la rubr. Din Pestă). Actele aceste venite înaintea casei deputaților in 3 Iuniu că proiecte și primite in 4 Iuniu de concluse, sună :

Diplomă inaugurală

Noi Franciscu Iosifu etc. etc. că Rege apostolicu al Ungariei și tierilor tinători de densă, predamă memoriei prin diplomă năstră inaugurală de fatia, că: Dupa ce Domnul atotu serenissim, carele au domnii glorios Ferdinand I, Imperatul Austriei, că Rege al Ungariei al cincilea cu acestu nume, Unchiul Nostru adencu veneratu și iubit, prin documentală de abdicare datu dela sine inca in 2 Decembrie 1848 in Olmütz, a abdisu solemn de corona de Imperatru austriacu, precum și de coronele celorulalte tieri aflatore sub domnia sea; dupa ce mai departe Serenissimul Domn Archiduce c. r. Franciscu Carolu, Parintele Nostru adencu veneratu și ferebinte iubit, căruia dupa ordinea de ereditare s'a cuvenit succesiunea tronului, la aceeași ocașune a dechiarat cu asemenea solemnitate resemnarea sea: — asiā dupa ordinea de ereditare statorita prin art. de lege I și II din 1723 successiunea tronului regescu in Ungaria și tierile tinători de ea a trecut la noi, că erede indreptatit dupa lege. Noi amu și primul regimulu, insa pentru pedeci ponderose intrate la mijlocu nu amu putut sa Ne incoronăm, că Rege al Ungariei și tierilor tinători de ea in restem pulu aretat in art. de lege III. din an. 1791. Chiamandu Noi mai tardu dietă in 1861 pentru incoronarea Năstră, amu asternutu dietei amintitile documente de abdicare ale Majestăției Sele Imperatului și Regelui, a Unchiului Nostru adencu veneratu și In. Sele c. r. a Domnului Archiduce Franciscu, a Parintelui Nostru cu pietate fișca iubit; incoronarea Năstră insa din impreguri și greutăți suversante nici atunci nu s'a putut duce in indeplinire.

2. De aceea amu chiamat de nou pre Decembrie 1865 in liberă cetate reg. Pestă dietă prezentă spre inaugurarea Năstră regescă și incoronare și amu deschis și condusu neincetatu in persóna năstră preinalta această dietă. Dupa consultări mai indelungate Ni-a succesu, spre bucuria animei Năstre parintesci, prin restituirea constituției, a înlatură tōte greutățile, din a căroru causa s'a amanat pâna acum regescă Năstră inaugurătune și incoronare.

3. Acele temeri insa, cari dietă din 1861, cu privire la documentele de abdicare din partea Maj. S. Dlui Imperatru și Rege Ferdinandu V, a Unchiului Nostru adencu veneratu și iubit și In. Sele c. r. a Dlui Archiduce Franciscu Carolu, a Parintelui Nostru cu pietate fișca iubit, Ni le-au substerntu in repete adrese, le-au rasipit dechiaratiunea ministerului Nostru responsabilu, data in dieța de fatia in numele Nostru, in carea acelă preinaltul Nostru consimtiemntu lu splica într'acolo,

ca din defectele formali ale amintitelor abdicării nu se deduc urmări vatemătoare pentru autonomia și independența tieriei și ca de aci înainte acțulu abdicării de tronu să se facă prin deosebita amintire de Ungaria și cu înșinuirea acesteia și pre lângă invocarea sea constituțională — și ca în privința acestei spre asigurarea drepturilor tieriei, după incoronarea solemnă să se facă o lege propria.

4. Magnati și reprezentanții tieriei, luându în considerație ordinarea legilor patriotice, dorești in inteleșulu aceloră, că Noi sa Ne incoronăm că eredele legitimi și adeverati alu coronei și tronului Ungariei și tierilor tinători, de aceea cu supunere omagiala s'a intorsu către Noi și Ne-aurgatu supus, sa ne indurăm a primi gratis in diplomă, ce e de a se dă amesuratul legilor tieriei la tota intemplarea înainte de norocosă năstră incoronare, spre asigurarea drepturilor tieriei punctele de mai josu și cele cuprinse in tresele, a le aproba și întăriri cu puterea Năstră regala și a le observa Noi insine gratis, precum și a face sa le observe și alții. Cuprinsul acestor puncte e:

5. Vomu tiné săntă și nevătemătu și prin puterea năstră regala vomu face să tina și alii regescă successiune ereditaria de tronu, statorita in articulii de lege I și II din 1723; ducerea in indeplinire a incoronării in inteleșulu articulilor de lege din 1723; constitutinnea Ungariei și a tierilor tinători de ea legală ei independentia libertate și integritate teritorială. Vomu padi cu santenia și strinsu și prin puterea Năstră regala vomu face să pre alii sa se padiesca libertățile ce sustau legalmente, privilegiile, legalele vechi obiceiuri ale Ungariei și tierilor tinători de ea și legile aduse pre calea dietei și sanctiunate de gloriosii nostri antecessori, de incoronatii regi ai Ungariei, precum și acele legi ce se voru aduce de aci înainte prin dieta și se voru sanctiună de noi că rege incoronat ungureccu și adeca iu tōte punctele, articulii și clausule, dupa cum se va statori inteleșulu și exercitarea aceloră prin consensulu comunu alu Regelui și dietei; facandu-se exceptiune cu acele clausule radicate ale legei lui Andrea II de odiniora dela anulu 1222, care se incepe asiā: „Quod si vero Nos“ pâna la cuvintele: „in perpetuum facultatem.“ Spre asigurarea tuturor acestoră va servi și acelu jurnal regescu, carele Noi la ocașunea incoronării Năstre, lu vomu depune pre cuprinsul diplomiei Năstre regesci de fatia, punendu de base testulu juramentului, regescu a antecesorului Nostru gloriosu Ferdinandu I.

6. Santă corona a tieriei amesuratul in-datinării vechi legali a locuitorilor tieriei și legilor patriei o vomu pastră pururea in tieră, incriindu-o veghiarei de persoane lumene, alese din sinulu ei (tieriei) și insarcinate cu această, fără respectu la diferența de religiune.

7. Tōte părțile acele și provinciile Ungariei și tierilor tinători de ea, cari suntu dejă recastigate, și acele, cari cu ajutorul lui Ddieu inca se voru recastiga, in inteleșulu juramentului Nostru de incoronare le vomu rempreună cu numitulu regatu și tierile tinători de densa.

8. La intemplarea, de carea regescă lui Ddieu sa ne ferescă — candu aru urmă stingerea urmatoarei archiducilor austriaci de ambe sessurile, prin mōrtea descendenților Imperatilor și regilor unguresci: antâia a străbunulu Nostru de glorioasa memoria Carolu IV respective alu III. apoi odiniora Iosifu I și in fine Leopoldu I; atunci prerogativă alegerei de Rege și incoronare revine, dupa prescrișul articulilor de lege I și II din 1723, iera la Ungaria și tierile tinători de densa și ramane la aceste tieri dupa ubiceiurile loru vechi nevătemate in valorea și sfintă loru de odințora.

9. Precum această se cuprind susu in punctul 1, de cate-ori va fi in venitoru de a se duce in indeplinire prin dieta o astfel de incoronare, eredii și urmatorii Nostri, regii ereditari incoronand, voru fi indatorati a face sa preceda primirea asecurărilor cuprinse in diplomă acăstăi a face juramentu pre ele.

10. Primindu Noi gratisi asă dara rugarea de mai susu a dielei, recunoscem din gratisi a plecare a animei noastre parintesci tōte punctele incease mai susu și ce e cuprinsu într'ensele singuraticu și preste totu de dreptu și Năua acceptabilu și Ne alăturăm la densele cu consimtiemntul Nostru gratisi, promitendu și asigurandu cu cumentul nostru regescu Ungariei și tierilor tinători de ea, ca tōte cele premerse le vomu observa atâtă Noi, cătu vomu face că acele se sia observate de toti supusii nostri de ori ce rangu și stare, asă dupa cum le primim, le incuviintămu și le intarim prin acăsta diploma a năstră de fatia.

11. Spre incredintarea și asigurarea acesteia amu subscrisu ca propria Năstră mâna diplomă acăstăi și o amu întăriri prin aternarea sigilului Nostru regescu. Datu etc.

Formulă juramentului.

Noi Franciscu Iosifu I, din grătia lui Ddieu etc. că Rege apostolicu și ereditariu al Ungariei și tierilor tinători de ea, jurăm pre Ddieu celu viu, Săntă fecioara Mariă și toti Săntii, ca vomu pastră Bisericile lui Ddieu, Jurisdicțiunile Ungariei și tierilor tinători de acăstă, locuitorii preintesci și lumeni tōte stările in drepturile, privilegiile, libertățile, prerogativele, legile, și in tōte usurile vechi bune și de bune tinute. A face dreptate fia căruia a susținé nevătemate drepturile, constitutiunea independentă legală și integritatea teritorială a Ungariei și tierilor surori, a observa legile gloriosului Rege Andrea II (cu excepția finei dela articululu 31 a aceloră legi cari se incepu: „Quod si vero Nos“ pâna la cuvintele: „in perpetuum facultatem“); a nu instrațină și a nu angustă marginile Ungariei și a tierilor adrecse și a celoru ce se tînu de aceste tieri sub ori-ce drepturi și titule, din contra incătu va fi cu putintia a adauge și a estinde și a face totu ce putem face pentru binele publicu, gloria și inmultirea tierilor surori acestoră ale năstre pre calea ecuităției. Asă sa ne ajute Ddieu și toti săntii sei.

Articulu de lege

despre abdicare de Tronu intemplata la 1848 a Majestăției Sele c. r. apostolice Ferdinandu V și abdicarea dela dreptulu de successiune a In. Sele c. r. Archiduce Franciscu Carolu.

§ 1. De ore-ce Majestatea Sea cesaro regescă apostolica Ferdinandu V a abdisu de Tronu, — In. Sea c. r. Archiduce Franciscu Carolu insa in același tempu de successiune la Tronu, — ce i se cuvenea dupa Majestatea Sea c. r. apostolica Ferdinandu V, in inteleșulu art. de lege I și II dela 1723, aceste două abdiceri tieri le va inarticula mai tardu.

§ 2. De ore-ce insa respectivelor documente de abdicare, cari se asternuse dietei din 1861, vorbesu in genere și numai despre imperiul austriacu și de tierile tinători de acestă; Ungaria insa nu e mențiunata deosebi in acele, că tiéra dupa constitutiunea ei propria de sine statătoare; — de ore-ce mai departe acele documente nici nu s'a impartasit dietei spre a fi la tempulu seu desbatute, primele și inarticulate: dieļa prin acăstă se apera serbatoresce contră tuturor consecuților vatemătoare ce s'ară puté derivă de aci fatia cu autonomia și independentă Ungariei.

§ 3. Totu odata se statoresce cu prijire la viitoră asigurare, ca de aci înainte fia-care abdicare de tronu ce aru puté urmă sa se intempe

diete de odata cu diploma inaugurala si carea sa se primesca de toti factorii dietali inea inainte de incoronare sa se sacriuneze. In legea acésta propusa de cuventatoriu sa se pronuntie respicatu : 1. ca si M. S. recunoscă ca abdicarea de tronu trebuie sa se facă după cum arata adresă din 1861 si ca dieta de acum e linisita numai pentru ca M. Sea s'a esprimit ca nu se mai tine de principiu rescriptului dela 1861, după care principiu Ungari a e o provincia a imperiului austriac si ca documentele recerute se voru asterne dielei mai tardiu.

2. Diet'a se ingradesce contra tuturor conseintelor ce s'ară puté deduce din faptul de fatia.

2. Diet'a sa determine cum are a se face in viitoru abdicarea de tronu nu numai prin o incu-nosciuntare, ci prin un'a anumita si prin influen-tia Ungariei.

Bernath se alatura lângă propunerea acésta.

Madarasz protestă in contr'a unei dicer consunatore cu dechiaratunea ministeriala pentru ca constitutunea inca nu e restituita si ca fâra de restituire complanarea nu pote sa aduca nici unu bine tieriei. „Ministeriulu ung. sa inceteze de a sacrifică drepturile Ungariei Imperatului Austriei.“ Aduce apoi elu insusi o propunere, in care cere apriatu, că sa se asterna dietei deosebitu documentele de abdicare de tronu conformu adreselor din 1861, că dieta, déca si mai tardiu sa le pote desbatere, inarticulă si apoi sa se pote aproba de tier'a intréga. Déca nu se primesce propunerea acésta Madarasz nu pote privi incoronarea de legala.

Böszörményie de aceeasi parere cu antevorbitoriu.

Fr. Pulszky resuméa activitatea comisiunei dietali si face urmatoreea propunere : „Cas'a sa se pronuntie, ca primesce cu linisce dechiaratunea ministeriala si sa insarcineze deputatunea regnicolara, că in intielesulu acest'a sa elaboreze diploma inaugurala si pre lângă aceea o lege, carea in intielesulu dechiaratunei ministeriali sa garanteze drepturile tieriei.

Ministr. Andrassy arata ca nici regimulu nici majoritatea casei nu a lucratu pâna acum nimic'a spre vatemarea intereselor tieriei, mai de parte, ca garantile ce se ceru din partea unor'a nu voru fi mai mari că cele făcute prin dechiaratunea data de ministeriu.

In fine dupa multe dispute se primesce propunerea lui Pulszky. — Dupa acésta se verifică estrasul protocolului casei de susu despre afacerile comune care tramitiendu-se casei de susu inapoi siedint'a se inchide.

In siedint'a din 3 Iuniu se predau credintunalele mai multor deputati noi alesi, intre cari si doi ardeleni : Dan. Török si Iosif Gull. Dupa

acésta i-si depunu doi mandatele. Bar. Al. Apor preda casei nuntiulu casei de susu despre abdicationa M. S. Regelui Ferdinand si a I. S. Archiducelui Francisc Carolu. Se preda comissiunei insârcinate cu elaborarea diplomei inaugurate. Pentru comissionea numai decâtua sa se pote consulta asupr'a conclusului venit din cas'a magnatilor si sa-si pote asterne raportul asupr'a diplomei inaugurate siedint'a se suspende $\frac{1}{4}$ de óra.

Dupa acésta sa asterne dietei proiectele de diploma inaugurala, de juramentu si celu privitoriu la abdicatune. Tote se cetescu si se punu pentru diu'a urmatore la ordinea dilei. Raportul comissionei cu acusele se tramtuit casei magnatilor. — La propunerea ministrului de finantie siedint'a se preface in secreta.

Cas'a magnatilor se occupa mai intâiu cu constatarea ca in loculu Archieppului Lono-vics, a Principelai primei si br. Bella Wenckheim trebuie sa se aléga alti trei membri. Dupa acésta primesce conclusulu casei dep. privitoriu la inarticularea actelor de abdicare, cu care sa insarcineza Bar. Al. Aporu a-lu duce in cas'a deputatilor.

In diu'a dela 4 Iuniu se tine o siedintia mestecala de ambe casele pentru alegerea custodilor coronei. Resultatul alegerei e din partea casei magnatilor : conte G. Karoly si din partea casei deputatilor Nicolau Vay. Dupa despărțirea caselor vinu la desbatere actele de lipsa la incoronare, cari se primescu cu putina desbatere. La cetirea speciala a diplomei inaugurate Borllea propune că la p. 6 in locu de : „fara respectu la diferint'a de religiune“ sa se dica : „fara etc. si de națiunalitate.“

Nu se primesce. Celealte vedi tel. publ. in nr. 42. — Tote cele de mai susu se primescu si in cas'a magnatilor. — Sera la $5\frac{1}{2}$ in aceaasi di se mai aduna cas'a dep. intr'o siedintia, in carea se autentica partea protocolului neautenticat. Tisza se plange asupr'a casei ca ce nu corespunde conclusorii ei, pentru asupr'a proiect de lege privitoriu la inarticularea documentului de abdicatune inca nu s'a decisu nimic'a; cere sa se discute lucrul acest'a inca inainte incoronare. Se primesce.

Epistolă deschisa a lui Ludovicu Kossuth catre Franciscu Deák.

Paris u, 22 Maiu 1867.

„Amico ! Permite-mi acestu cuventu pentru suvenirea acelui trecut care, in cursul lungu alu esilariei amare, sub apasarea mare de ingrigirea patriei si a familiei, mi-a remasu pururea suntu.

Noi nu eram numai ómei de unu principiu, ci si amici in intielesulu nobilu alu cuventului, in cursul etatei celei mai frumose barbatesci, candu

amendoi propasiamu intr'o dreptiune pe calea de torinticei patriotice.

In preséra schimbărilor dela 1848 amendoi veghiamu la drepturile națiunei, candu că colegi in ministeriu in co'ntielegere comună amu pretinsu dela curtea si regimulu din Viena ca „nependantia“, — cuprinsu fiindu aici si conducerea de sine, nependant, libera de ori ce inflantia streina a a-facerilor finantiale si de resboiu, — sa se recunoscă in publicu si sa se dee.“

Si in urmarea acestei pretensiuni legale in contielegere cu națiunea suntem otariti, nerevocabila de a dà repressiune legala, séu déca sa primim, fara opunere, lovitur'a de morte pe care volnici'a o destină pentru vieti' a națiunala si de statu a patriei nostre.

Tu, pentruca n'ai avutu incredere in puterea națiunei nostre, alesezi retragerea.

Eu me pusei in sirulu acelor'a cari, incrediendu-se in Dieu, drepturile loru si in sine insusi, respunsera atacului neamicalu cu repressiune legala, precum noi declarasem la olalta in numele națiunei.

Acea sfia ce națiunea magiara in urmarea a-cestei otariri o adause in carteia istoriei, — nu este fara gloria. Si de-si sub apasarea nelegala de arme a unei puteri mari straine a succesu tradârei a sgudui increderea propria a națiunei nostre si a-i moiá mân'a prin increderea sguduita — totusi eroismulu cu care națiunea si-a aperat drepturile sale a fostu admirat de lume, caderca nemeritata o remuneră cu simpatia, si revelatunea gigantica a facultatii de vietia a națiunei nostre — pâna la a cărei succesu a lipsit numai putin'a permanentia — in totu casulu a avutu succesula, ca precum in politie'a puterilor mari, asi si in consentirea poporului națiunea magiara, chiaru dupa caderea ei, va fi numerata intre factorii capaci de vietia si cari au óre-care destinu, cu cari (factori) istoria europeana in progressulu ei are sa pote refuila, se conteze, si căror'a logic'a istoriei le promite venitoriu, numai de cum-va ei singuri pe sine cu mâna sinucigatore nu se voru sterge din sirulu factorilor de sine statatori ai istoriei.

Mare invingere este acésta, amice, pe care a o sacrâ, este pecatu ! Si națiunea care si intre astfelu de impregurâri a fostu in stare a-si castigă acésta puselune, merita celu putin' atât'a ca conducatorii ei, intru aperarea autonomiei si intru aducerea in validitate drepturilor ei, sa nu se in doescoa despre puterea ei.

- 28. Torsaturi si tiesaturi de inu, de canepa, s. c. l.
- 29. Torsaturi si tiesaturi de lana daracita.
- 30. Torsaturi si tiesaturi de lana cadrata.
- 31. Mateserii si tiesaturi de metase.
- 32. Sialuri.
- 33. Dentele, tuluri, broderii si pasmanterii, spitiuri.
- 34. Articole de bonarie si rufarie, obiecte accesoriile ale vestimentelor.
- 35. Vestimente pentru ambele secse.
- 36. Giuvaergerie si bijuteria.
- 37. Arme portative.
- 38. Obiecte de caletoria si campementu (latgaru).
- 39. Jucariere.

Câtu are sa sia de bogata si variata acésta grupa ! ce efectu au sa produca unele lângă altele costumele tuturor poporului globalui ! câtu de interesant studiu pentru aceia care se indeletuicescu cu cestiunile de igiena a vestimentelor ! Avemu sa ne facemu idea, aceia care vomu avea fericire ca sa visitâmu Espositunea dela 1867, despre relatiunea ce este intre costum si clima, intre costum si gradulu de civilisatune, intre costum si natuinalitate. In acésta galeria se voru desfasurâ inaintea visitatorilor produsele de postavarie si de panzaturi din imensele fabrici ale Angliei, Franciei si ale altoru Statari.

In galeria V voru figură Productele (brute seu lucrate) ale industrielor extractive. Aceste obiecte suntu acelle cuprinse in urmatorele clase :

- Clas'a 40. Productele esploratiunei minelor si ale metalurgiei.
- 41. Productele esploratiunei si industriei forestiere (paduresci).
- 42. Producte ale venatorei, ale pescuitului si culesului.
- 43. Producte agricole (nealimentarie) lesne de conservat.
- 44. Producte chimice si farmaceutice.
- 45. Specimene ale procedârilor chimici de spalatu, de tintura, de impressiune si de pregatit.
- 46. Teletinuri si pei.

In acésta galeria se voru vedea alatea si altatea produse minerale dela metalulu celu mai pretiosu, aurulu, pâna la modestulu dara mai folositoriu decâtua aurulu, cárbonul de pétra ; aci se voru vedea mustre de lemn din tôle pâdurile lumei dela ecuatorulu pâna unde incetâza vegetatunea ; aci se voru vedea feliuritele blanarii, pesci din tôle mările, riurile si lacurile globului, aci voru stâ inaintea visitatorului multimea plantelor industriale : inu, canepa, bumbacu, hameiu, tutonu, rapitia, siusaru, macu, roibüa, postelu s. c. l; aci se voru vedea variatele produse ale chimiei produse care intr'o jumetate de secolu au schimbatu fat'a iustriei omului.

- Galeria VI este consacrata pentru instrumente si procedâri ale artelor usuale. Obiectele ce se voru asiedia in trens'a se cuprind in urmatorele clase :
- Clas'a 47. Materialu si proceduri pentru esploratiunea minelor si pentru metalurgia.
 - 48. Materialu si proceduri ale esploratiuni-

- loru rurale si forestiere.
- 49. Scule si instrumente de venatu, de pescuitu si de culesu.
- 50. Materialu si proceduri ale usinelor agricole si ale industrielor alimentarii.
- 51. Materialul artelor chimice, ale farmaciei si ale tabacăriei.
- 52. Miscatori, generatori si aparate mecanice anume adoptate pentru trebuintele Espositiunei.
- 53. Masini si aparate de mecanica generala.
- 54. Masini-Scule.
- 55. Materialu si procederi de tiesutu si de frângherie (funeria).
- 56. Materialu si procederi de tiesutu.
- 57. Materialu si procederi de cusatorie si confectiunea hainelor.
- 58. Materialu si procederi pentru fabricatiunea mobilelor si a locuintelor.
- 59. Materialu si procederi ale hârtieriei, ale tinturei si ale impressiunilor.
- 60. Masini, instrumente si procederi intrebuintate in deosebite lucrări.
- 61. Carutiaria si rotaria.
- 62. Curelaria.
- 63. Materialul drumurilor de feru.
- 64. Materialu si procederi telegrafice.
- 65. Materialu si procederile genului civilu lucrărilor publice si architecturei.
- 66. Materialu de navigatiune si scapare din apa.

(Va urmá.)

Principal atunci in momentul schimbărilor s'a despartit căile noastre, asi remasera despartite si in cursu lungu de 10 ani, pâna in diu'a de astazi.

Eu devenii unu retacit in lume fără patrie; — Tu capetasi rol'a de conducatoriu incoronata cu o nôrcea națiunei și increderea majoritathei elementelor decidiatore. Dara cu aceasta rola de conducatoriu primisi totu odată mari obligamete și responsabilitate nespusu de mare. Pe căile noastre desbitante punctul de manecare și calea nostra suntu diserite și mai asiu puté dice contrarie.

Dara nu poti dice ca ti-amu statu in cale; nu poti dice ca amu nisuitu a-ti pune in cale greutătile tale său ati confundă calculul teu.

Intre altele sum patriotu, sórtea națiunei mi jace la anima, Si in urmare acestoi interesu acestei detorintie, amu petrecutu neintreruptu, activitatea ta că civile, sperandu din cindu in cindu, in grigatu adesea, cu atentiu totdeun'a — dar amu tacutu.

Acum'a graescu cătra tine, graescu in publicu pentruca vedu — cu o judecata destepata prin apesarea aniloru și a suserintielor, veda ca națiunea nostra, afandu-se in puseljuna gingasia a abduse de drépturile ei, aluneca in periculu, mai multu ca periculu, in perire.

Cindu cetisemu adresele tale din 1861 cari au reversat atât'a gloria asupra numelui teu, amu cautatu alinare și amu aflatu in acelu cuventu că din autonomia națiunei și din drépturile-i constitutive, pe cari le-ai adusu inainte nu cu mai putina barbatia decât intelepciune, nu vei lasá nici pentru ori ce pretiu cătu e unu firu de peru macaru.

(Va urmă.)

Caletoria Escel. Sele Comissariului reg. prin tiéra.

Sabesiu 30 Maiu.

Astadi furâmu și noi norocosi a primi pre Esc. Sea Comiss. reg. conte Em. Péchy in mijlocul nostru care intre 10 și 11 ore inainte amédi petrecutu de mai multi calareti din tôte nationalitățile și de d. Comite sasescu, ajuns in cetatea nostra, care era decorata cu patru sléguri, döue la cas'a Magistratului politici și döue la a judecatorielor; dintre acestea patru erău döue vinete, ear döue cu tricolorul ungurescu. — Intre sunetele clopoțelor dela bis. Iut. și intre vivete se scoborri Esc. Sea in mijlocul piatiei, și aici lu binevenită antâiu d. oratoru Marlin in numele cetăției cu unu cuventu dupa impregiurări cam lungu, pe care nu l'amu pututu intielege, pentruca ordinea care s'ară fi cerutu la atari impregiurări a lipsit, că și cindu nu s'ară fi făcutu cea mai putina dispositiune in privint'a acést'a. Din respunsulu inaltului șpse amu aflatu ca vorbirea representantului comunității n'a continutu nimic'a deosebitu de vorbirile cari le-amu ceditu ca s'a lăsatu in alte cetăți sassesci. Dupa acést'a a vorbitu in numele preotisimelui luterane d. Fr. Mauksch; preotulu rom. cat. in limb'a unguresca, care vorbiri n'au fostu de nici o insemetate pentru cetitorii nostri, fără ca fetițiloru dela scările lut. cari ia umplutu bratiul Esc. Sele cu buchete de flori, le-a poftit sa crășea mari și sa se marite fericite. —

Românii inca n'au remasu indereptu dela acésta feativitate, inteligint'a cu preotime de ambele confessioni se presentara inaintea Escoletiei Sele, și prin D. Protopopu Ioann Deacu, care intâiu se rugă de iertare, ca de-si nu scie perfectu limb'a magiara, pentru a fi bine priceputu va vorbi unguresce; asi in acésta limba iși descoperi ca cunoscendu missiunea de insemnata a Escoletiei Sele in acésta calatoria, care este a cunoșce dorintile diferitelor naționalități din acésta patria, ei descopere cumca dorintele și cererile romanilor suntu dejă cunoscute Majestăției Sele, imprimire a celor dorintie indreptătite și garantate din partea Majestăției Sele o ascépta și dela conlucrarea Escoletiei Sele. La vorbirea acésta scurta response Escolet'a Sea mai multu că la vorbirile dinainte, și dise ca uniunea Transilvaniei cu Ungaria e faptu complinita, acést'a e voint'a Majestăției Sele, și ca Escolet'a Sea va intrebunti a mijloce aspre asupra corporațiunilor său a persoanelor private, cari va cutedia a agită in contr'a acestei vointie a Majestăției Sele; in fine ne da investitura că sa simu ascultatori și supusi regimului care are cele mai bune intențiuni, a imprimi dorintele națiunei române, incătu acestea nu stau in contradicere cu legile sanctiunate și cu intregitatea imperiului. Acestu responsu neasteptat a intristat fără animele romanilor din

acestu tinulu, insa pentru acést'a sa nu credea cineva, ca suntemu descuragiali și nu vomu cutedia a pretinde egal'a indreptătire, altu ce-va n'amu cerutu, nici nu ceremu; ear déca egal'a indreptătire, care o ceremu sta in contradicere cu prerogativele celor alalte națiuni conlocuitoare, la acést'a nu suntemu noi de vina, și déca pretindem ce e dreptu credem ca acést'a e numai conforma spiritului templului, e conforma promisiunelor date din partea Majestăței Sele. —

Principatele române unite.

Impartasim u dupa „Romanulu” urmatore:

Esgonirea vagabundilor din tiera, indata ce a inceputu a se aplică și asupra Israelitelor, a făcutu celu mai mare sgomotu, mai cu séma in afara? Vomu tratá pre largu acesta cestiune și, pre respundera celor cari ne-au silitu, vomu arată caușa ascunsa acestei răscările a opiniunei publice din afara și din intru. Nu ne-amu grăbitu insa, și nu ne grăbim a responde, fiindu ca voim, precum amu mai disu, sa lasâmu opinionea publica din launtru sa se lumineze prin fapte mai intâiu, fiindu ca voim că provocatorii sa se demasce ei insii.

Monitoriulu, prin citatuni de acte oficiale a dovedit u numai ca tôte mesurile luatе suntu legale, ci inca ca ele au fostu, de ministri de mai inainte luatе sub tôte regimile, și imparte sub regimile Statului de d. N. Cretulescu, supt acela alu Constitutiuniei de dd. Dimitriu și Ioann Ghic'a. Pentru ce dara atunci au tacutu toti și acum striga toti, in launtru și in afara? Vomu arată in currendu caus'a; pentru astazi redicâmu unu singuru coltivu, in articulu de mai la vale, sub titlu „Trăiescă Francia!“ și reproducem chiaru aci unu pasajiu din revist'a politica a dñariului din Iasi Dreptatea dela 16 Maiu.

In anulu trecutu ministeriulu lui Ioan Ghic'a și Mitica Sturz'a, voindu sa inputineze numerulu ómenilor straini oplositi in Bucuresci, au ecspulsat u mai multe sute din acesti'a preste granitiele tierei, numai prin mesuri politienesci. Adunarea și Senatul erau deschise, și nici unu representantu nu s'a scandalisat, nici unu procuroru nu s'a redicatu sa strige ca justitia este infruntata, ca legile suntu calcate; nici unu jurnalu n'au pusu unu cuventu pentru acei ecspulsați, cu tôte ca erau intre ei multi români din Transilvania; ba chiaru suntemu siguri ca ministrul de atunci alu justitiei, d. Cantacuzino, nu a simtitu in consciintia sea nici o remuscare. Ei bine astazi unu altu ministru, Ioann Bratianu, intinde aceleasi mesuri și asupra părției acestei'a a tierei care-i innadusita de venetici jidani, și eata ca toti procurorii se redică in picioare, tota boerimea, toti stâlpii tierei se supera, trimitu telegramu și petifuni la Bucuresci: Chiaru ministrul justitiei, Cretulescu, "intervine dandu contr'a ordine. Intr'unu cuventu societatea s'a miscat in temeliele sele pentru jidani vagabundi, că și cum esistint'a Statului aru si pusa in periculu!"

"Noi scimu ca jidani au unu talismanu fără puternicu, dara nici odata n'amu credutu ca putea acestui talismanu sa ajunga asi de departe.

"Nu credeam nici odata că noue, cari zacemu aici că pre unu furnicariu de vipere, sa ni se refuse chiaru dreptulu de a ne aperă de esplorarea jidiloru."

"Cum! Poporulu român elu singuru dintre poporele lumei sa fia osandit u de a tinea in spate calicimea jidovésca care navalesce și incurge aici din tôte coltiurile pamantului, și se vadu pre fii sei perindu de fome?"

"Invocati dreptulu și legalitatea: Dara ce dreptate mai mare esista pre lume, ce dreptu mai sacru decât dreptulu de vîția, dreptulu de a trai in tinea in cas'a sea, in comun'a sea și in tiér'a sea?"

"Invocati umanitatea in favórea vagabundilor jidani; dara cum nu ve vine in minte sa invocati umanitatea și in favórea asupritilor români, in favórea poporului român care se svercolește in dureri de stâti'a ani? Pentru noi românii sa nu mai sia óre dreptate nici odata?"

Varietăți.

(+) In. Sea Archiduces'a Mathild'a fiia I. S. Archiducelui Albrechtu, Maresialu și Comandantele armatei italice din vîr'a trecuta, au reposat u dupa mari suferintie in etatea cea mai frumoasa, de 18 ani, in 6 Iuniu dimineața. Mórtea i s'a trasu din rane de arsura, cari le-a capetat u dupa cum se spune, calcandu pre unu lemnusiu de a-

prinsu din care vestimentele au luat focu și fiindu singura inca sa nu i s'a potutu dă ajutoriulu necesarui. Durere obidatului Parinte și a casei inregi este mare și impartasita de toti căti avura norocire de a cunoșce și a audii de amabilitatea adormitei. Tote cercările medicilor celor mai renunumi nu a fostu iu stare a mantu din mân'a mortiei o vietă atâtă de preioasa. Fia-i fieran'a usiora și amintirea eterna!

* * Ilustr. Sea Dlu Ioann cavaleru de Aldeleanu, dupa cum se serie din Pest'a la „Kr. Ztg.“, e denumit u de capu (chef) alu sectiunei ardelene in ministeriulu de justitia. Scirea acést'a scimus ca va fi bine primita de toti români.

Mai nou.

Unu Telegramu din Pest'a de eri spune ca festivitățile incoronării se facu; multime multa de oameni; instrumsetiarea Pestei abia se pote descrie; multe porti de triumfu.

Paris u 7 Iuniu. Eri pusca unu polonu teneru asupra Imperatului russescu in padurea dela Boulogne. Pistolulu s'a spartu, asi nu s'a intemplatu nici o valemare. Atentatorulu fu prinsu și arestatu.

Publicarea

banilor incursi la fondulu Asoc. tranne române dela siedint'a Comit. Asoc. înținuta in 7 Maiu a. c. pâna la siedint'a acelui a din 4 Iuniu c. n. a. c.

1. D. Procurorul gen. Ales. Papu Ilarianu a transmis la Asoc. o suma de 80 # (galbeni) adunata prin nobil'a si zelos'a stâruintia a DD. G. Cretianu presedinte de curte și Alessandru Lupascu membru de curte, și anume dela urmatorii domnii:

- a) dela D. George Cretianu 2 # (lei 64).
- b) " D. Alessandru Lupascu 3 # (lei 96).
- c) " D. Lascăr C. Catargiu 4 # (lei 128).
- d) " D. A. Filitti 2 # (lei 64).
- e) " D. Gh. Grigorie Cantacuzinu 3 lire (lei 186).
- f) " D. Constantin N. Braileanu 2 lire (lei 124).
- g) " D. Tom'a Giuse'a 4 # (lei 128).
- h) " D. George D. Vernescu 4 # (lei 128).
- i) " D. Alessandru Vericeanu 2 # (lei 64).
- k) " D. Constantin Orghidanu 6 # (lei 192).
- l) " D. George Petrescu 2 # (lei 64).
- m) " D. Vasile Boerescu 4 # (lei 128).
- n) " D. Dumitru Gianni 4 # (lei 128).
- o) " D. Teodoru Vess'a 2 galb. (lei 64).
- p) " D. Dumitru Ghiculescu 2 galb. (lei 64).
- q) " D. Dumitru Frunze ingineru in Bacău 2 galb. (lei 64).
- r) " D. Savastianu Zissu 2 galb. (lei 64).
- s) " D. G. G. Meitani 2 galb. (lei 64).
- t) " D. Dumitru Cariagdi 2 galb. (lei 64).
- u) " D. Ioann Moscu 1 lira (lei 62).
- v) " D. Ioann Sachelarie 1 lira (lei 62).
- x) " D. Alessandru Lahovari 2 galb. (lei 64).
- y) " D. Niculae Lahovari 2 galb. (lei 64).
- z) " D. Ioann I. Palla 2 galb. (lei 64).
- aa) " D. Dumitru Orbescu 2 galb. (lei 64).
- bb) " D. Ioann Lecca din Bacău 1 Nap. (lei 54).
- cc) " D. Z. Petrescu 1 galb. (lei 32).
- dd) " D. Pompilie Pizu 3 galb. (lei 96).
- ee) " D. Aristidu Pascalu 4 galb. (lei 128).

Sum'a 80 galb. (lei 2568). adeca': optu dieci galbeni său in lei două mii, cinci sute și sece dieci și optu.

2. Prefectulu dominalu in Cricău, Gregoriu Mezei tramite la fondulu Asoc. tax'a de m. ord. pre an. 186%, 5 fl. v. a.

3. Deadreptulu la cas'a Asoc. au mai incursu dela siedint'a trecuta a Comit. Asoc. urmatorele contribuiri, anume:

- a) dela Rvrn. D. Protop. in Dobro Nic. Craiu tax'a de m. ord. pre an. 186%, 186%, 10 fl.
- b) dela D. Capitanu in România I. de Craiu tax'a de m. ord. pre 186%, 186%, 186%, a 5 = 15 fl.
- c) dela D. prof. in Bucuresci Aronu de Craiu tax'a de m. ord. pre an. 186%, 186%, 186%, a 5 = 15 fl.

d) dela D. Jude procesuale in Dobro Ales. de Craiu tax'a rest. pre 186%, 5 fl.

e) dela D. Jude proces. in Dobro Georgia Nandr'a tax'a rest. pre 186%, 5 fl.

f) dela Rvrn. D. Prot. in Dobro Nic. de Craiu tax'a pentru căte 6 exempl. din actele ad. gen. V si VI s'a primitu 5 fl. 70 xr.

Sum'a 55 fl. 70 xr. v. a.
Dela Secretariatulu Asoc. tranne române, Sabiiu in 4 Iuniu 1867